

Budapestre vonatkozó ujságcikkek				Osztályozás	
Szerző:				Tárgy	
Cím: ERZSÉBET				624.2	
Forrás: <i>Élet és Irodalom</i>				Hely	
Erzsébet-híd				<i>Erzsébet híd</i>	
1963. febr. 2				Idő	
(Hely)				Személy	
(Idő)				Helyszám	
(Köt. v. füz.)					
(Oldal)					

Valahányszor által mentem ezen a hídon, soha nem a Duna, ez a vén folyó dalolt, hanem maga a híd, mint az anyag és a munka csodálatos harmóniájában élő pompás alkotása.

Gyakran által mentem rajta csupáncsak azért, hogy megint és megint zúgjon által véremben a mindig más dal, más zene, és mégis mindig ugyanaz, mert az élet mérföldiesen szeretetét éltette, táplálta a lelkekben.

Haj, nehéz történelem s bátor, forró szívre volt azon időkben szüksége embernek és frónak egyaránt. De a híd csodálatos melódiái, dalai megint és megint csendültek, bátorságot, hitet, erőt adtak, és volt úgy, hogy az egész híd dalolt. Mérvül. Pesttől Budáig egyetlen egy nagy hangszer feszült által a folyón. S mindmáig egyre nő lekemben a döbbenet: hogy hiszen azok a vonalak, formák, ívek, melyek az alkotás szerkezetét, s összeségét alkotják, nem mások, mint az emberi kézen és tudáson által nemesedett anyagnak a zenéje.

Zenéje van a stílusnak a hi-

don éppen úgy, mint egy tornyon, épületen, lovasszekéren, vagy autón.

S mára kitörölhetetlenül bennem él: hogy más a zenéje egy Skoda vonalozásának, mint például egy Mercedesének. De: az Erzsébet-híd zenéje mindmáig az a részemre, ami legnemesebb minden anyagi alkotás zenéje fölötte. És amikor ez a zene az utolsó nagy tébolyító sikoltással belerogyott a Dunába, úgy éreztem, hogy mindörökké meggyógyíthatatlan seb maradt az emberi világ beteg szívében. Ott voltam. Nemcsak féltelmes iszonyattal éreztem, de láttam. (A Horthy Miklós körter 2/a alatt laktam.)

Százóta mindég megsajdul a szívem, ha bármikor arra járok, mert a régi régi melódiák, amelyek az Erzsébet-hídról az égre vetültek és most mintha ott kőszálnának riadtan a Duna felett. Olyan képpen, mint a fészkeiktől megfosztott madarak. De... csak az én szívemben dalolt ez a híd, csak az én szívemben pengeti egyre szépülő melódiáit az egész forrongó és va-

júddó és eszközökbe, üzemekbe, szerszámokba formálódó anyagi világ? Nem csak az én szívemben. Én nemcsak gondolom, hanem tudom, hogy a hegesztőpisztoly dohogása, vagy a téglá koccanása az alkotás pompás zenéjét szólatatja meg a lélekben, hogy majd diadalmasan felharsanjon az elkészült házban, csatornában, hídban. Az én érzelmem tehát egy egész alkotó népnek az érzelme, akkor is, ha szavakba nem kívánkozna az egész népnél, de érzik, élnek, és éppen ezért, és sok minden másért végtelenül fontos, hogy miként gazdálkodunk mi, írók, újságírók és más megszállottak ezzel a mindent és mindig elárasztó érzellemmel? Csak úgy melleleg: az érzelem nagy úr, a legnagyobb úr az ember életében, akkor is, ha valaki a mezőn, vagy az álláson fütyörész, vagy a templomban énekel,

vagy a kocsmában taszítja hátra a kalapot vagy a sipkát.

És hát világos, hogy nemcsak zenében, dalban lehet az érzelmiéletet kiszolgálni, vagy megközelíteni, hanem más egyebekben is, például.

Valahányszor átmentem én az Erzsébet-hídon, s miközben úgy hullottak rám az élet legszebb melódiái, mint a májusi eső, vagy az almafavirág, mindannyiszor nemcsak eszembe jutott, hanem tudtam, éreztem egy fiatal, kicsi lányt: Erzsébetet. Űgy, a kezdődő legénykor küszöbéről. S ahogy nyíltam előttem a zene, a híd, azonképpen bukkantak fel bennem rokonok, testvérek, ismerősök, Erzsébetek, s akkor döbbsentem meg, hogy hiszen Erzsébet nevű lányokkal, asszonyokkal, gyermekekkel van tele az egész Magyarországon. Mint ahogy egyre áradóbban, de most is úgy van.

Akkor nem gondoltam rá, de most igen, hogy hiszen ha ezt a hídát Erzsébetnek hívjuk, tulajdonképpen az összes sok kicsi és nagy és az ezután majd eljövendő Erzsébetek nevén hívjuk annak. Az Erzsébet név úgy telíti az egész magyar földet, mint a tavaszi rétet a virág, s a téli tájakat a hó, az Erzsébet név annyira hozzá tartozik a mi életünk-höz, mint a levegő.

De hogy Erzsébet királynét is annak hívták? Hát igen, annak hívták. De... annak hívták Szilágyi Erzsébetet is! És... Fráter Erzsébetet is! Aki nélkül nem íródott volna meg az „Ember tragédiája”. És csak egy említést még: az én húgomat is annak hívják, akinek egyetlen fia valahol Bécs alatt esett el, mint erdélyi partizán.

Néhány évvel ezelőtt a Burgban jártam, az idegenvezető megmutata az Erzsébet királyné szobrát is. Elnagyságú mása ott van a falon. Pompás, szép asszony. S a tisztaság szinte beszél... Már ott is érződik, hogy ez a szép asszony nem volt azonos a Habs-

burg-ház magyarok iránti elfogásával. De tudta, érezte az akkori nép, s hogy ki volt, s arról Jókai, Mikszáth s Blaha Lujza is beszél. Én, ezért és sok minden másért az Erzsébet-híd nevére szavazok.

De... evvel a szavazattal még mindig nincsen rendben a dolog. Az „hogy most Kossuth Lajosról nevezzük el az Erzsébet-hídat, alig más, de tán nem is, minthogy ha tökéletes „zenehallástaltan” valaki játszana egy jól hangolt, finom zongorán. Mintha az egész nép érzelmi világát valami egészen könnyű maszszának gondoltuk volna, s ha most ide tesztek egy nevet, oda egy másikat, minden rendben van. Kossuth Lajos annyira benne él a nép szívében, hogy róla egy híddal, térrel, szoborral több, mit se számít. De az Erzsébet! Bennem most a sok-sok száz és ezer és tízezer élő magyar Erzsébet beszél.

És az épülő híd alakuló, formálódó részeiben ennek a sok-sok Erzsébetnek a fiatal, szép, diadalmas élete zenél. Én a hegesztőpisztolyé a munkások szívében.